

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Навчальний посібник

За редакцією кандидата юридичних наук,
професора *П. М. Каркача*

Харків
«Право»
2019

*Рекомендовано до друку рішенням редакційно-видавничої ради
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(Протокол № 10 від 16 листопада 2018 р.)*

Рецензенти:

М. В. Косюта – професор кафедри організації судових і правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор;

М. В. Руденко – професор кафедри кримінально-правових дисциплін Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктор юридичних наук, професор

Авторський колектив:

О. О. Шандула, кандидат юридичних наук, доцент – розділи 1, 2; *Ю. О. Ремескова*, кандидат юридичних наук – розділ 3; *І. В. Назаров*, доктор юридичних наук, доцент – розділ 4 (у співавт. з асистентом К. О. Розсохою); *Л. М. Москвич*, доктор юридичних наук, професор – розділ 5 (у співавт. з доцентом В. С. Бабковою); *І. В. Назаров*, доктор юридичних наук, доцент – розділ 6; *С. В. Подкопаєв*, кандидат юридичних наук, доцент – розділ 7; *Р. Р. Трагнюк*, кандидат юридичних наук, доцент – розділ 8 (у співавт. з кандидатом юридичних наук, доцентом О. В. Мельником); *І. О. Русанова*, кандидат юридичних наук, доцент – розділ 15; *І. В. Юревич*, кандидат юридичних наук – розділ 9 (у співавт. з доцентом В. В. Кривобок); *П. М. Каркач*, кандидат юридичних наук, професор – розділ 10; *Я. О. Ковальова*, кандидат юридичних наук – розділ 11; *М. М. Стефанчук*, доктор юридичних наук, професор – розділ 12; *Я. О. Ковальова*, кандидат юридичних наук – розділ 13 (у співавт. з асистентом В. В. Смирновою-Бартенєвою); *О. О. Овсяннікова*, кандидат юридичних наук, доцент – розділ 14

Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.
О-64 / П. М. Каркач, В. В. Кривобок, В. С. Бабкова та ін. ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2019. – 500 с.

ISBN 978-966-937-609-1

Верховною Радою України 14 жовтня 2014 р. був прийнятий Закон України «Про прокуратуру», 2 червня 2016 р. Верховна Рада України доповнила Конституцію статтею 131¹, де передбачила функції прокуратури і строк повноважень Генерального прокурора, а також визначила, що одна й та сама особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль. 27 квітня 2017 р. Всеукраїнська конференція прокурорів прийняла Регламент Всеукраїнської конференції прокурорів, Положення про Раду прокурорів України, Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, Положення про порядок роботи Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. Названі акти внесли суттєві зміни в систему діяльності органів прокуратури, які враховані авторами навчального посібника.

Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних закладів вищої освіти, практичних працівників органів прокуратури України.

УДК 347.963(477)(075)

© Каркач П. М., Кривобок В. В., Бабкова В. С., 2019

ISBN 978-966-937-609-1

© Видавництво «Право», 2019

РОЗДІЛ 1

СТАНОВЛЕННЯ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

§ 1. Історичне призначення, становлення та розвиток органів прокуратури України

Вивчення історії створення, формування будь-якого державного органу допомагає краще зрозуміти, по-перше, його історичне призначення, місце в системі інших державних органів; по-друге, історичну необхідність виконання функцій, покладених на цей орган; по-третє, у сучасних умовах ужити заходів законодавчого й організаційного характеру, спрямованих на підвищення ефективності його діяльності. Усе це повною мірою стосується й органів прокуратури, діяльність яких ніколи, у жодній державі не оцінювалася однозначно.

Крім того, доречно нагадати вислів давніх філософів: «Без минулого не буває майбутнього, забуття минулого загрожує повторенням його помилок».

Термін «прокуратура» походить від латинського дієслова *procurare* – піклуватися, завідувати, керувати, забезпечувати, звідки і утворився похідний іменник *procurator* – розпорядник, управитель, завідувач, керуючий¹.

Посада прокурора як державного чиновника запроваджувалась із введенням Конституції. Така особа насправді була слугою імператора, наділена представницькою владою. Особливу роль ці люди відігравали при збиранні податків, керуванні імператорським маєтком тощо².

---

¹ Большая Советская Энциклопедия. М. : Сов. энциклопедия, 1975. С. 70; Юридическая энциклопедия. М., 1998. С. 369–370; Энциклопедический юридический словарь. М. : Инфра-М, 1999. С. 263.

² Словник іншомовних слів / Голов. ред. Укр. Рад. Енциклопедії Акад. наук УССР. Київ, 1975. С. 551; Юридичний словник / Голов. ред. Укр. Рад. Енциклопедії Акад. наук УССР. Київ, 1974. С. 631.

Уперше в Європі прокуратура з'явилася у Франції під час правління короля Пилипа IV, Ордонансами якого від 25 березня 1302 р. було засновано прокуратуру як орган представництва інтересів монарха. Термін «прокурор» став застосовуватися лише на початку XVIII ст., а до цього відповідні посадові особи у Франції називалися «людьми короля». При цьому функції прокуратури з моменту її виникнення аж ніяк не зводилися до сфери суто правової. Прокурор у точному й повному розумінні є очима короля, за допомогою яких король може стежити за правильністю ходу всього державного механізму.

Королівська влада безпосередньо була зацікавлена в запобіганні злочинам та їх переслідуванні: вищий орган державної влади за відсутності потерпілого сам виступає позивачем у кримінальних справах. Для цього урядова влада або звертається до адвокатського корпусу, або засновує особливу посаду державного обвинувача. Остання отримала назву «прокуратура».

Разом із прокуратурою з'являється й адвокатура. З-поміж адвокатів королі обирали деяких осіб для представництва на суді своїх інтересів, переважно фіскальних, і доручали їм ведення окремих справ порізно або всіх справ у певних судах; деякі з них займалися письмовою підготовкою і направленням справ, а інші виступали з усним захистом. Вони набиралися з адвокатської корпорації і після відставки поверталися до неї. За словами І. Я. Фойницького, «історично ... прокуратура видається молодшою сестрою адвокатури і належить до однієї з нею сім'ї»¹. Адвокатів також мала й духовна влада в духовних судах.

Під час виконання цих обов'язків прокурор «завжди і в усьому» захищав інтереси королівської корони, більш того, він стежив, щоб будь-хто з вельмож самостійно не привласнював собі титули, не втручався в проблеми промислів і торгівлі, заснування університетів. Прокурор спостерігав за призначенням королівських чиновників, оцінюючи, наскільки вони відповідають встановленим вимогам, за справами релігії та церкви, щоб і тут не порушувалися інтереси корони.

---

¹ Фойницький І. Я. Курс уголовного судопроизводства. Т. 1. 3-е изд., пересмотр. и доп. С.-Петербург : Сенатская типография, 1902. С. 458.

Прокурор також мав право вникати в діяльність по здійсненню судової процедури.

При цьому значне місце в діяльності прокуратури Франції, як, утім, надалі і Росії, до складу якої входила Україна, посідала повинність фіскалату, тобто забезпечення інтересів скарбниці (фіску). Оскільки суд у той час був одним із головних джерел стягнення податків, прокурор мав піклуватися про те, щоб доводити всілякі проступки громадян до відома суду, а також про вигідне для держави судові рішення.

Все це в Європі мало місце до Великої Французької революції, під час якої у Франції інститут «людей короля» було скасовано. Їхнє місце займають королівські комісари, на котрих з 1792 р. було покладено й підтримання обвинувачення перед судом¹.

Указом від 27 квітня 1722 р. Петром I було засновано російську прокуратуру. Її мета – здійснення контролю за дотриманням законності в діяльності центральних і місцевих органів державної влади. Генерал-прокурора Петро I визначив «оком государевим» і «стряпчим про справи державні». Генерал-прокурор безпосередньо наглядав за тим, щоб вищий державний орган – Сенат, розглядаючи всі справи, що належать до його компетенції, діяв у чіткій відповідності з регламентами та імператорськими указами. Його було наділено повноваженнями й у сфері правотворення: він пропонував Сенату приймати укази з питань, які не врегульовані правом. Йому підпорядковувалися обер-прокурор, прокурори колегій Сенату, провінцій при надвірних судах. Генерал-прокурор підпорядковувався тільки імператору. На прокуратуру покладалося також постійне спостереження (нагляд) за відповідністю законам діяльності та рішень піднаглядних їй органів і установ. У разі виявлення порушення законів прокурори пропонували їх усувати й опротестовували незаконні рішення. На них покладалися також спостереження за інтересами скарбниці та нагляд за арештантськими справами.

---

¹ Про цей період діяльності прокуратури у Франції див. докладніше: Фойницький І. Я. Курс уголовного судопроизводства. Т. 1, 3-е изд. пересмотр. и доп. С.-Петербург : Сенатская типография, 1902. С. 457–459.

Після Петра I прокуратура двічі фактично ліквідовувалася, потім її було відновлено імператрицею Єлизаветою Петрівною і сформовано як установу наглядового типу при Катерині II. Під час її правління завершилося формування вертикальної ієрархічної прокурорської системи від центру до повіту. На губернського прокурора (котрий вважався вже «оком генерал-прокурора в губернії») та підпорядкованих йому прокурорських працівників покладалися такі завдання: збереження «цілісності влади, встановлень та інтересу Імператорської Величності», спостереження, «щоб ніхто не збирав із народу заборонених зборів», викорінення «усюди шкідливих хабарів». Вони повинні були дивитися і невтомно піклуватися про збереження будь-якого порядку, встановленого законами, в діяльності губернських і повітових органів, у тому числі судів, перевіряти відповідність законам прийнятих ними рішень. Нижча ланка прокуратури наглядала за тим, щоб «у повіті нічого супротивного владі, законам, установам і повелінням Імператорської Величності не відбувалося». Прокурори охороняли в суді інтереси «осіб безпомічних» (наприклад, глухонімих, неповнолітніх тощо). На них покладалося запобігання порушенням законів, вжиття заходів щодо припинення порушень, опротестування незаконних актів.

Укладачі Судових статутів (1864 р.) при вирішенні питання про прокуратуру орієнтувалися на західноєвропейські зразки. Унаслідок цього змінився «тип» російської прокуратури: з установи наглядової вона була перетворена в основному на орган кримінального переслідування. Однак невірно було б стверджувати, що діяльність по-реформеної прокуратури зводилася до підтримання державного обвинувачення в суді, а сама вона була звичайним структурним підрозділом міністерства юстиції або елементом судової системи. Дійсно, державне обвинувачення (або кримінальне переслідування) розумілося в той час як уся обвинувальна діяльність прокуратури: від порушення кримінальної справи до підтримання обвинувачення в суді. Після реформи зберігалася єдина ієрархічна система органів прокуратури, що підпорядковувалися генерал-прокурору (його функції покладалися на міністра юстиції). Прокурори перебували при «судах», але жодним чином не були їм підконтрольні. Навпаки, прокурор спо-

стерігав за дотриманням судами правил їх устрою й діловодства, брав участь у «розгляді дисциплінарних справ судових працівників і опротестовував рішення по них, направляв свої характеристики на суддів міністру юстиції».

Закон підпорядковував прокурору поліцейське дізнання, покладав на нього спостереження за провадженням досудового слідства, в якому поєднувалися керівництво діями судового слідчого та нагляд за законністю його дій і рішень. Прокурор приносив касаційні й апеляційні протести на вироки судів, наглядав за виконанням вироків. При розгляді судами цивільних справ прокуратура виконувала тільки законоохоронну функцію. Прокурори наглядали за дотриманням законності в місцях ув'язнення. За прокурором зберігалось право брати участь у засіданнях губернських органів.

Після Жовтневої революції 1917 р. у Росії прокуратуру ліквідували, проте вже в 1922 р. її було відновлено. Вона стала прокуратурою «змішаного» типу, в рамках якої було поєднано функції дореформеної й пореформеної прокуратури – нагляд за виконанням законів і кримінальне переслідування, які було пристосовано до нових умов. Прокуратура створювалася як єдина централізована система з підпорядкуванням нижчих прокурорів лише вищим і Генеральному прокуророві.

Проголосивши незалежність, Україна першою серед колишніх республік СРСР 5 листопада 1991 р. прийняла Закон України «Про прокуратуру»¹, який було введено в дію 1 грудня 1991 р. Саме цей день відзначається як День працівників прокуратури². Цей Закон був одним з перших актів національного законодавства. У складних соціально-економічних і політичних умовах Генеральна прокуратура України і підпорядковані прокурори твердо стояли і стоять на позиціях утвердження принципів верховенства права і законності, виконують свої повноваження для захисту прав і свобод людини, інтересів держави й суспільства. Керуючись лише законом, вони протистоять спробам різних політичних сил використати прокуратуру в егоїстичних інтересах окремих груп і осіб, вживають заходів

---

¹ Про прокуратуру : Закон України від 05.11.1991. *Відом. Верхов. Ради України*. 1991. № 53. Ст. 793.

² Про день працівників прокуратури : Указ Президента України від 02.11.2000 № 1190/2000. *Уряд. кур'єр*. 2000. № 206.

щодо усунення порушень закону, від кого б вони не виходили, повнення порушених прав.

У 1996 р. із прийняттям нової Конституції України було скорочено кількість функцій, що покладалися на прокуратуру.

Така ж тенденція зберіглася й у новому Законі України «Про прокуратуру» (далі – Закон «Про прокуратуру»), який було прийнято 14 жовтня 2014 р.¹

Реформування органів прокуратури проводиться з метою приведення її діяльності до міжнародних європейських стандартів.

§ 2. Мета та завдання діяльності прокуратури

Відповідно до ст. 1 Закону «Про прокуратуру» прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому цим Законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави.

Значена мета загального характеру конкретизується у відповідних статтях цього ж Закону та інших процесуальних актах. Так, у ч. 2 ст. 2 Закону «Про прокуратуру» зазначається, що з метою реалізації своїх функцій прокуратура, зокрема, здійснює міжнародне співробітництво. У пункті 1 ст. 8 цього ж Закону зазначається, що метою Генеральної прокуратури України є забезпечення ефективного виконання функцій прокуратури.

Згідно зі ст. 8 Закону Генеральна прокуратура України організовує та координує діяльність усіх органів прокуратури з метою підвищення якості здійснення ними своїх функцій. Діяльність керівників регіональних і місцевих прокуратур направлена на досягнення такої ж мети. На Генерального прокурора серед інших покладаються повноваження щодо затвердження загальних методичних рекомендацій для прокуро-

---

¹ Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014. *Відом. Верхов. Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12

рів з метою забезпечення однакового застосування норм законодавства України під час здійснення прокурорської діяльності.

§ 3. Правові основи діяльності прокуратури України

Поняття правових основ прокурорської діяльності впливає зі ст. 4 Закону України «Про прокуратуру», відповідно до якої організація та діяльність прокуратури України, статус прокурорів визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Таким чином, під правовими основами прокурорської діяльності слід розуміти сукупність правових норм, що закріплюють базові критерії організації та діяльності органів прокуратури України, статус керівників прокуратур різних рівнів і прокурорів, які працюють у прокуратурах різних ланок.

Систему нормативних актів, що регламентують питання організації та функціонування прокурорської діяльності (класифікація), становлять:

1. Конституційні основи діяльності прокуратури України.
2. Закон України «Про прокуратуру» як основне джерело правового забезпечення органів прокуратури.
3. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти.
4. Укази Президента України.
5. Рішення Конституційного Суду України.
6. Відомчі акти Генерального прокурора. Акти органів прокурорського самоврядування.
7. Міжнародно-правові акти, що закріплюють стандарти діяльності прокуратури України.
8. Акти органів прокурорського самоврядування.

1. Конституційні основи діяльності прокуратури.

У статті 8 Основного Закону України закріплено, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України

має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується. Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Конституція України визначає правову природу конституційного статусу прокуратури (ст. 131¹), повноваження Верховної Ради України (п. 25 ч. 1 ст. 85), Президента України (п. 11 ч. 1 ст. 106) щодо порядку призначення та звільнення з посади Генерального прокурора України на посаду та ін.

Особливої уваги заслуговує положення п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції, в якій зазначається, що організація і діяльність прокуратури визначаються виключно законами України.

В Основному Законі нашої держави зазначається, що в Україні діє Вища рада правосуддя, яка може ухвалити рішення стосовно прокурора у випадку порушення ним вимог щодо несумісності, а також розглядає скарги на рішення відповідного органу про притягнення до дисциплінарної відповідальності прокурора (пункти 2, 3 ч. 1 ст. 131). У цій же статті Конституції закріплюється склад Вищої ради правосуддя в кількості 21 члена, двох із яких обирає всеукраїнська конференція прокурорів; в системі правосуддя утворюються органи та установи для забезпечення добору та професійної підготовки прокурорів (частини 2 і 10 ст. 131).

У Конституції перелічено функції, що їх здійснює прокуратура: 1) підтримання публічного обвинувачення в суді; 2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; 3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом (стаття 131¹). Пункт 9 Перехідних положень Конституції зазначає, що прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію досу-

дового розслідування до початку функціонування органів, яким законом будуть передані відповідні функції, а також функцію нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, – до набрання чинності законом про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій.

У Конституції міститься положення про те, що прокуратуру в Україні очолює Генеральний прокурор, якого призначає на посаду та звільняє з посади за згодою Верховної Ради України Президент України, закріплено строк повноважень Генерального прокурора, що становить шість років, а також обмеження у перебуванні на цій посаді: одна й та ж особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль. З метою зменшення тиску вищих органів державної влади на Генерального прокурора Конституція визначає умови його дострокового звільнення з посади, що здійснюється виключно у випадках і з підстав, визначених Конституцією та законом.

Важлива роль прокуратури визначається включенням Верховною Радою України спеціального прокурора до складу спеціальної тимчасової слідчої комісії на рівні зі спеціальними слідчими для проведення розслідування щодо Президента України, який може бути усунений з поста Верховною Радою України в порядку імпичменту у разі вчинення ним державної зради або іншого злочину.

Отже, у Конституції України закріплено основні положення про органи прокуратури України, які розвинуто в Законі «Про прокуратуру».

2. Закон України «Про прокуратуру» як основне джерело правового забезпечення органів прокуратури.

Закон «Про прокуратуру» – це основний закон про діяльність органів прокуратури.

У розділі I цього Закону визначено правові основи діяльності прокуратури та мету прокурорської діяльності (ст. 1), перелік функцій, що здійснює прокуратура на сучасному етапі (ст. 2) та повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій, засади ді-

льності прокуратури (ст. 3), а також обов'язок органів прокуратури інформувати суспільство про свою діяльність (ст. 6).

У розділі II визначено організаційні основи системи прокуратури України, зокрема: систему прокуратури (ст. 7), компетенцію та структуру Генеральної прокуратури України (ст. 8), особливості організації та діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (ст. 8¹), повноваження Генерального прокурора України (ст. 9), структуру та компетенцію регіональних (ст. 10) і місцевих прокуратур (ст. 12).

Розділ III Закону «Про прокуратуру» присвячено питанням, пов'язаним зі статусом прокурора. Зокрема, визначається, хто є прокурором органу прокуратури (ст. 15), гарантії незалежності прокурора (ст. 16), порядок підпорядкування прокурорів та виконання наказів і вказівок (ст. 17), вимоги до прокурорів щодо несумісності (ст. 18), загальні права та обов'язки прокурорів (ст. 19), їхня відповідальність (ст. 20).

У розділі IV визначаються повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій, зокрема: підтримання публічного обвинувачення в суді (ст. 22), представництва інтересів держави в суді (ст. 23) тощо.

Розділ V Закону закріплює порядок зайняття посади прокурора та порядок звільнення прокурора з адміністративної посади, зокрема: визначаються вимоги до кандидатів і порядок їх добору на посаду прокурора (статті 27–30 Закону), порядок складання кваліфікаційного іспиту та спеціальна перевірка кандидата на посаду прокурора (статті 31, 32), порядок призначення прокурора на адміністративну посаду (ст. 39) та Генерального прокурора (ст. 40) тощо.

Розділ VI Закону присвячений питанням дисциплінарної відповідальності прокурора, зокрема: підставам для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності (ст. 43) та порядку здійснення дисциплінарного провадження (статті 44–50).

Питанням звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді присвячено розділ VII Закону (статті 51–64).

Значну увагу в Законі присвячено прокурорському самоврядуванню та органам, що забезпечують діяльність прокуратури (розділ VIII, статті 65–80).

У розділі IX (статті 81–86) регламентуються питання щодо соціального та матеріально-побутового забезпечення прокурора та інших працівників органів прокуратури, зокрема: заробітної плати, відпустки, соціального захисту та пенсійного забезпечення.

Розділ X визначає особливості, систему організаційного забезпечення, засади й порядок фінансування діяльності прокуратури тощо (статті 87–91).

У розділі XI Закону (статті 92–94) містяться положення щодо міжнародного співробітництва органів прокуратури України з прокуратурами інших держав.

Розділ XII Закону «Про прокуратуру» складають Прикінцеві положення, а розділ XIII – перехідні положення.

До Закону також передбачений Додаток, що містить перелік і територіальну юрисдикцію місцевих та військових прокуратур.

3. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти.

Більш детально повноваження прокурора, його правове становище, правові засоби, які він використовує при здійсненні своїх функцій, регламентовано у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК), Цивільному процесуальному кодексі України (далі – ЦПК), Господарському процесуальному кодексі України (далі – ГПК), Кримінально-виконавчому кодексі України (далі – КВК), Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), Кодексі адміністративного судочинства України (далі – КАС), інших кодексах і законодавчих актах.

Найбільш конкретизовані повноваження та порядок діяльності прокурорів при здійсненні нагляду за додержанням законів при проведенні дізнання та досудового слідства закріплено в КПК, де також визначаються завдання, повноваження та регламентується діяльність прокурора при провадженні справ у суді першої, апеляційної та касаційної інстанцій.

ЦПК та ГПК визначають порядок звернення прокурора до суду в інтересах держави, а також його процесуальні права й обов'язки при розгляді цивільних та господарських справ.